

הא זה וזה בתוך עשרים אמרינו חבוט רמי. וא"ת מאי קושיא אדפריך מרבי יוסי ברבי יהודה ליסייעיה מרבנן דלית להו רואין דהא רבנן פליגי עליה כדמוכח פ"ק דעירובין (דף טז. ו) וסו דלמר אביי רבי יוסי סבר לה ככזוהי צדא פליגי עליה כדחא סבר לה ככזוהי צדא דלית ליה רואין ויש לומר דטעמא דרבנן לאו משום דלית להו חבוט רמי בפחות מטפח אלא משום דפסלי קורה המונחת בלוחו ענין שאינה ראויה לקבל אריח רואין לפסול קורה הניטלת ברוח ופתי קורות המתאימות אפילו בפחות משלשה משום דראייה לקבל אריח צעו אלז אי הוה להו הכא (ט) רואין אפילו בפחות משלשה יש לנו ללמוד מדברי רבי יוסי ברבי יהודה שאפילו צמופלג שלשה היו אומרים רואין דהא לא פליגי (ז) (אלא) צמא דלית להו רואין אלא מטעמא דפרישית:

אבר בשלשה כיון דלית ביה טפח לא אמרינן חבוט רמי. השתא אסקינא דבטפח אמרינן חבוט רמי אפילו בשלשה ותימה דבפרק קמא דעירובין (דף ט. ו) אמרינן גבי היתא קורתו משוכה או תלויה כגון שנתן שתי יסודות עקומות על שני כותלי מצוי שאין צבוצה שלשה ואין צעקמיתומן שלשה וקא משמע לן דלמרינן לצוד וחבוט ולמה לי שאין צבוצה שלשה כיון דקורה רחבה טפח אפילו צבוצה שלשה נמי אמרינן חבוט רמי ויש לומר דלא דמי דבלאו הכי תיקני לן התם בלאו טעמא דחבוט רמי ליתכשר האי מצוי כיון דאין הקורה למעלה מעשרים אלא היינו טעמא דלמרינן התם דבעינן קורה על גבי מצוי ואפילו הוי קורה משום מחילה בעינן היכר קנת ולא חשיב היכר כלל אלא אם כן הוי בתוך שלשה כי היא דהתם דלית בה צמחון ואפילו סמוך לכותל:

כאן למעלה כאן מלמטה. הא דדייקין כי הדדי פסולה למעלה קאי גשיש צין קנה לחצירו כמלא קנה אפילו מנומלס פסולה לפי שחמת האויר נראית בדרך רחבה מן הכלל של סכך והא דדייקין כי הדדי כשרה נקט שיעוריה מלמטה שהחמה והלוי צדוע שהקנים רחבים מן האויר (ט) **בזווא** מלעיל באיבתרא מלתחת. כשנקב רוחצ מלמעלה כשיעור זה חמתה מרובה מלמטה כשיעור סלע כך פירש צקונטרס והקשה ר"ת דרב פפא גופיה דהכא אית ליה פ' קמא דעירובין (דף טו:) פרוך עמוד מותר והתם נמי פסקינן הלכתא הכי ועוד קשה דלמר פרק קמא דקידושין (דף יא:) דעבדי אינשי דקרו לפלגתא דזוחא איסתרא אלמא דאיסתרא פחות מוחא ומפרש רבינו תם כאן מלמעלה מי שמודד האויר מלמעלה כי הדדי כשרה לפי שהוא עומד כפרוך אבל העומד מלמטה בדרך ומעיין כלפי מעלה ודומה כי הדדי פסולה לפי שהאויר שהוא רחב כי זוחא דומה צעיינו קטן לאיסתרא נחמת שהוא רחוק ממנו וראיה לדבר ונהי צעיינו כחגבים (במדבר יג) וכוכב גדול בשמים דומה צעיינו קטן כדמוכח בפרק המוכר את הספינה (ב"ב דף עג. א): **שתיים** באילן ואחת בידי אדם. סמך קרקעית הסוכה רובה צאילן ועשה סביבה צראש האילן שתי מחילות ואחת עשה צדי אדם צארך וסמך קרקעית הסוכה רובה צאילן והגביה הדופן ממנו למעלה עשרה או שמים בידי אדם והאילן

שתי קורות המתאימות נו'. דמנן צעירובין (דף יג:) הקורה שאמרנו רחבה כדי לקבל אריח והאריח חזי לצינה של שלשה טפחים דיה לקורה שמהא רחבה טפח כדי לקבל אריח לרוחבו והתם פריך טפח ומחנה צעי ומשני שזולגת לשני צידי הקורה אצבע לכל רוח ומלצנן צטינא ואם לא היתה לו קורה רחבה טפח ונתן שמים זו צלז זו דהיינו מתאימות כעין תאומים: **אם מקבלים אריח לרחבו טפח.** כשהן סמוכות זו לזו אין צריך להציב קורה אחרת ואם לאו שאין שתייהן רחבות טפח צריך להציב קורה אחרת: **רצו שמעון בן גמליאל אומר אם מקבלים לאורכו שלשה אין צריך להציב קורה אחרת.** רצו שמעון בן גמליאל להקל בא כלומר אפילו אין צדן טפח ואם מושב על שתייהן אריח רחבו ואינו עומד מרחיקן זו מזו ומושיב עליהן לאורכו וצלנד שיהו צריאות לקבל כצדו ואורכו של אריח שלשה: **ואם לאו.** שאין צריאות לקבלו צריך להציב קורה אחרת: **היפה אחס למעלה ואחס למטה.** כשהושבין זו אלז זו לא נתנס צוה אלז זו נמוכה וזו גבוהה: **רואין את העליונה כאילו היא למטה.** צוה לזו אם התחתונה כאילו היא למעלה אלז חזרתה: (א) **וצלנד שלא הא עליונה למעלה מעשרים.** לארך דאינו מקום להכשר קורה: **ולא חסונה למטה מעשרה.** לארך שאין מחילה בפחות מעשרה: **הא זו וזו בתוך עשרים.** אפילו העליונה סמוכה לשפת עשרים והתחתונה לשפת עשרה קא סלקא דעתך דמכשר אלמא אמרינן חבוט רמי בפחות מרוחב טפח: **הריץ הכי** כלומר רואין דקאמר פחות מג' הוא וצלנד דקמני הכי קאמר וצלנד שלא תהא עליונה נו': **כאן מלמעלה כאן מלמטה.** הא דדייקין כי הדדי פסולה למעלה קאי כשיש צין קנה לקנה כמלא קנה אפילו מנומלס פסולה לפי שחמת האויר נראית בדרך רחבה הרבה מן הכלל של סכך והא דדייקין כי הדדי כשרה נקט שיעוריה מלמטה שחמה וזל שוין צדוע שהקנים רחבים מן האויר: **כוזא מלעיל כאספירא מלמטה.** כשהנקב רחב כשיעור זה חמתו מרובה למטה כשיעור סלע: **כוכבי חמה.** כשהחמה זורחת עליה ואין זהוירי חמה נראין מתוכה אין זו

פחות מארבעה אין צריך להביא קורה אחרת ארבעה צריך להביא קורה אחרת וכן שתי קורות המתאימות לא בוז כדי לקבל אריח ולא בוז כדי לקבל אריח אם מקבלות אריח לרחבו טפח אין צריך להביא קורה אחרת ואם לאו צריך להביא קורה אחרת רשב"ג אומר אם מקבלות אריח לארכו שלשה טפחים אין צריך להביא קורה אחרת ואם לאו צריך להביא קורה אחרת ואת המעלה ואחת למטה רבי יוסי בר' יהודה אומר רואין העליונה כאילו היא למטה ולא תהא עליונה למעלה מעשרים אמה והתחתונה למטה מעשרה הא זה וזה בתוך עשרים אמרינן חבוט רמי אע"ג דלית ביה טפח א"ל תריין ואימא הכי ובלבד שלא תהא עליונה למעלה מעשרים אלא בתוך עשרים והתחתונה סמוכה לה בפחות משלשה אי נמי בלבד שלא תהא תחתונה למטה מעשרה אלא למעלה מעשרה ועליונה סמוכה לה בפחות משלשה אבל שלשה כיון דלית ביה טפח לא אמרינן חבוט רמי: ושחמתה מרובה מחמתה כשרה: **הא כי הדדי פסולה והא תנן באידך פירקין** (ב) ושחמתה מרובה מצילתה פסולה **הא כי הדדי כשרה לא קשיא כאן** מלמעלה כאן מלמטה אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי כוזא מלעיל באיבתרא מלתחת: מעובה כמין בית: ת"ר דהמעובה כמין בית אע"פ שאין הכוכבים נראין מתוכה כשרה אין כוכבי חמה נראין מתוכה בית שמאי פוסלין ובית הלל מכשירין: **מתני'** העושה סוכתו בראש העגלה או בראש הספינה כשרה ועולין לה ביום טוב ובראש האילן או על גבי גמל כשרה ואין עולין לה בי"ט (ג) שתיים באילן ואחת בידי אדם או שתיים בידי אדם ואחת באילן כשרה ואין עולין לה בי"ט אדם ואחת באילן כשרה ועולין לה בי"ט זה

דומה לסוכה אליבא דרית שמאי: **מתני'** העושה סוכתו בראש העגלה. אף על גב דמטלטלא ולא קביעה. ובראש הספינה שהוא מקום גבוה של ספינה והיס גבוה מאלד ואין הרים מקיפין והרוח שולטת שם ועוקרתה: **כשרה.** דדירת עראי סגי בה: **ועולין לה ביום טוב.** ומשום דבעיא למיתגא סיפא ואין עולין תנא רישא ועולין: **בראש האילן.** תיקן מושבו בראשו ועשה שם מחילות וסכך: **כשרה.** לחולו של מועד ואף ביום טוב אם עבר ועלה לה יאך ידי חובתו: **ואין עולין לה ביום טוב.** דגזור בה רבנן דאין עולין צאילן ואין משתמשין בו שמה יתלוש: **שמים צאילן ואחס בידי אדם.** סמך קרקעית הסוכה רובו צאילן ועשה סביבה צראש האילן שתי מחילות ואחת עשה צדי אדם וסמך קרקעית הסוכה רובה צאילן והגביה הדופן ממנו למעלה עשרה או שמים בידי אדם ואחת צאילן והאילן

הואילן קרקעית הסוכה נופל קרקעית הסוכה שאינה יכולה לעמוד בסמיכת שמים שבארץ אין עולין לה ביום טוב דמשתמש צאילן כך פירש צקונטרס ולא משמע הכי פרק מי שהחשיך (שבת דף קנז. ו) דייק מהכא דלדדי אסורין דלמרינן מאי לאו דחק ביה צאילן ואנא ביה קנים צאילן דהוי להו דלדין ומשמע דמייירי שהאילן דפנות לסוכה וקנים של סוכה נסמכין על האילן ואם יכנס בה ביום טוב גורה שמה יניח חפצו על הסכך וכן פירש שם צקונטרס: דתניא

רבינו הגאון

וכן בשתי קורות המתאימות ולא בוז לקבל אריח ולא בוז לקבל אריח, אם מקבלות אריח לרחבו טפח אין צריך להביא קורה אחרת כו'. פי' הקורה המתרת בכבוי צריכה להיות רחבה כדי לקבל אריח כדנתן הקורה שאמרו רבנן לקבל אריח אריח, אם אינה יכולה לקבל אריח אינה מתרת, ושנין בוז הביתא. כי קורות המתאימות, כלומר נתונות זו בצד זו על פי המבוי, אם יש בשתייהן רוחב טפח כדי לקבל אריח לרחבו ויד לן ומתירתי המבוי, וקתני על אלו שתי קורות שאין באחת מהן טפח, הרי נתונות אחת למעלה ואחת למטה, ר' יוסי בר' יהודה אומר רואין העליונה כאילו היא למטה והתחתונה כאילו היא למעלה כו', הנה אצ"פ שאין באחת מהן טפח אמרינן חבוט רמי, ושנין תריין ואימא הכי, ובלבד שלא תהא העליונה למעלה מכי אמה אלא בתוך כי הקורה התחתונה סמוכה לה בפחות מג', אי נמי כו', כענין הראשון ופשוטה היא, ומדמתרין אביי ורבא אליבא דשמאל, דאינן כותבי, ש"מ דכותיה סבירא להו, דמדובללת (ד)קתני במתני' מדובללת מלמעלה כאן מלמטה. פי' החמה והצל בומן דאינן כדדדי פסולה, בסכך כשנקב כי זוחא מלעיל ונראה בקרקע הנכנסת מאותו נקב באיבתרא שהוא יתר. אבל בקרקע אם שוין שיעור החמה והצל, כשרה היא, שלמעלה החמה מעוטא מן הצל. והמעובה כמין בית אע"פ שאין הכוכבים נראין מתוכה כשרה, ואיסקא, (ג) כוכבי חמה בעינן, מתני' העושה סוכתו בראש העגלה או בראש הספינה כשרה, ועולין כו'.

(א) נראה דר"ל דלמכתה צעין שיהו כוכבי חמה נראין דכ"ה לא משתי רק צדועד וכ"ה צדועדו להיא ועי' גל"ש וברין.

(א) לעיל ב"ב, ג שבת קמז: (א) יצ"ה ל"ז, ד רש"י מ"ו, (ב) לפ"ד מהרש"א הכל ד"ה וק"ל, (ו) ונ"ע מוס' ב"ב קסו. ד"ה ומשום,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה וצלנד וד"ה ולא תחמנה ד"ה: (ב) תרוב' ד"ה הא זה וכו' אי הוה לכו הכא רואין אפילו:

מוסף רש"י

פחות מארבעה. ר' שמעון סבירא ליה צלנד דוכחא פחות מד' כלומר דמי (שורבין) ו. ושחמתה מרובה מצלתה. המועט צלנד כרוב והרי הוא כמי שאינו ועל שם הסכך קרויה סוכה (ועי' ג.) או שתיים בידי אדם ואחת באילן. גבי סוכה מן משכיה ג' דפנות ואם עשה שמים סלמנן הסלמני עשה צאילן, כשרה, דפנות לא איפת לן אם מחוברות הם, וה"ה אם סוכן נקבעת צאילן, והא דנקט שמים צדי אדם רבותא אשמועינן דאפילו הכי אין עולין לה לאכול ולשמן בלוחה סוכה צ"ע, משום שסככה צדופניה ושעין עליה והוא משתמש על סככה וטמן לזו ומלאה משתמש צאילן. כל כישפה דסוכה נקוט צלנן עלייה מנסכת סוכה, לפי שרובן עושין סוכותיהן בראש גגן, דכמה דומתן מן בה הכי אין מעריסין אותו לעלות (לקמן טז.) אמר להם העולם לסוכה (יב:) אלז מוריד הוא את הכלים (מת.) וכן הרבה (שבת קנד:).